

MA'NAVIYATNING TA'LIM TIZIMIDAGI O'RNI VA AHAMIYATI**Jalilova Shohida Ravshan Qizi**

Termiz iqtisodiyot va servis universitetining

Filologiya va tillarni o'qitish (o'zbek tili)

ta'lim yo'nalishi 2-bosqich talabasi

Annotatsiya: Ushbu maqola ma'naviyatning ta'lim tizimidagi o'rni va ahamiyatini o'rganishga bag'ishlangan. Ta'lim tizimi faqat ilmiy bilimlarni berishdan iborat emas, balki yoshlarni ma'naviy qadriyatlar asosida tarbiyalash, axloqiy me'yorlar va ijtimoiy mas'uliyatni shakllantirishda ham muhim rol o'ynaydi. Ma'naviyat ta'lim jarayonida o'quvchilarni nafaqat bilim olishga, balki jamiyatda o'z o'rnini topa olishga, yaxshi inson bo'lishga ham yo'naltiradi. Maqolada ta'lim tizimining ma'naviyatni shakllantirishdagi roli, uning yoshlarni axloqiy tarbiyalashdagi ahamiyati, shuningdek, zamonaviy ta'lim tizimidagi ma'naviy qadriyatlarning o'zgarishlari tahlil qilinadi.

Kalit so'zlar: ma'naviyat, ta'lim tizimi, axloqiy tarbiya, ma'naviy qadriyatlar, ta'lim jarayoni, tarbiya, yoshlar, axloqiy me'yorlar, ijtimoiy mas'uliyat, zamonaviy ta'lim.

KIRISH. Ta'lim tizimi nafaqat ilmiy bilimlarni berish, balki yoshlarni ma'naviy va axloqiy jihatdan tarbiyalashda ham muhim rol o'ynaydi. Har bir jamiyatning rivojlanishi va barqarorligini ta'minlash uchun, uning a'zolarining ma'naviy qadriyatlarini shakllantirish zarur. Ma'naviyat, insonning hayotdagi axloqiy qarashlari, qadriyatlari va jamiyatda o'zining o'rnini tushunishiga yordam beradigan tizimdir. Ta'lim jarayonida ma'naviyatni shakllantirish yoshlarni nafaqat bilim olishga, balki yaxshilik, adolat, vatanparvarlik, mas'uliyatli fuqarolik va boshqa axloqiy me'yorlarga asoslanib tarbiyalashga yordam beradi. Bugungi kunda zamonaviy ta'lim tizimining ma'naviyatga e'tibori oshib, uni o'quvchilarda ijtimoiy, axloqiy va diniy qadriyatlarni rivojlantirishda

qo'llash zarurati tug'ilmoqda. Ushbu maqolada ta'lim tizimining ma'naviyatni shakllantirishdagi roli, uning yoshlar tarbiyasidagi ahamiyati va jamiyatda ma'naviy qadriyatlarni mustahkamlashdagi o'rni tahlil qilinadi.

MUHOKAMA. Ta'lim tizimining ma'naviyatni shakllantirishdagi roli juda muhimdir, chunki u nafaqat bilimlarni o'rgatish, balki o'quvchilarni ijtimoiy, axloqiy va ma'naviy jihatdan tarbiyalash vazifasini ham bajaradi. Ta'lim jarayonida ma'naviyatning shakllanishi nafaqat shaxsiy rivojlanish, balki jamiyatning barqarorligi va farovonligi uchun ham asos bo'lib xizmat qiladi. Ma'naviy qadriyatlarni ta'lim tizimiga kiritish, o'quvchilarning hayotga nisbatan to'g'ri qarashlarini shakllantirishga yordam beradi. Shu tarzda, ta'lim tizimi orqali insonlar o'zlarini jamiyatning mas'uliyatli a'zolari sifatida his qilishadi. Bundan tashqari, ta'lim tizimi yoshlarni axloqiy me'yorlar va qadriyatlar bilan tanishtirishda, ularni yaxshi inson bo'lishga, o'zaro hurmatga, yordamlashishga va adolatni saqlashga o'rgatishda muhim vosita bo'ladi. Ma'naviyatning ta'lim tizimiga qo'shilishi nafaqat o'quvchilarni bilim olishga, balki jamiyatda o'z o'rnini to'g'ri topishga va muammolarni ijtimoiy mas'uliyat bilan hal qilishga ham yo'naltiradi.

Zamonaviy ta'lim tizimi avvalgi davrlar bilan solishtirganda yanada kengayib, o'quvchilarga faqat ilmiy bilimlar bilan birga, insoniy qadriyatlar, axloqiy me'yorlar va jamiyatga bo'lgan mas'uliyatni ham o'rgatishga intilmoqda. Ma'naviyatni o'rgatishda va uning shakllanishida o'qituvchilar va ta'lim muassasalarining o'rni katta. O'qituvchilar nafaqat bilim beruvchi, balki yoshlarning ma'naviy rivojlanishiga hissa qo'shuvchi mentorlardir. Shuning uchun, ta'lim tizimida ma'naviyatga alohida e'tibor berilishi lozim. Jamiyatda ma'naviy qadriyatlar, xususan, axloqiy tarbiya va ijtimoiy mas'uliyatning ahamiyati oshgan. Globalizatsiya jarayonida turli madaniyatlar va qadriyatlar bir-biriga yaqinlashayotgan bo'lsa-da, ma'naviy qadriyatlarning zamonaviy jamiyatda saqlanib qolishi, ta'lim tizimining asosiy vazifalaridan biri bo'lib qolmoqda. Bu o'zgarishlar o'quvchilarga nafaqat jamiyatning umumiy qadriyatlariga moslashish, balki o'zaro hurmat va sevgi asosida bir-biri bilan muloqot qilish imkoniyatini beradi. Shuningdek, ta'limda

ma'naviyatning rivojlanishi, o'quvchilarda kritikal fikrlashni, o'zgarishlarga moslashishni va jamiyatdagi axloqiy savodxonlikni oshirishga yordam beradi. Shu bilan birga, ta'lim tizimi yoshlarni nafaqat o'qish va yozishga, balki hayotdagi dolzarb masalalarni hal qilishda, inson huquqlarini hurmat qilishda, ekologik mas'uliyatni anglashda ham o'rgatishi kerak.

Xulosa qilib aytganda, ma'naviyat ta'lim tizimida muhim rol o'ynaydi va bu jarayon nafaqat o'quvchilarning shaxsiy rivojlanishiga, balki jamiyatning ijtimoiy va axloqiy farovonligiga ham ta'sir ko'rsatadi. Ma'naviyatni ta'lim tizimiga yanada chuqurroq kiritish, o'quvchilarga zamonaviy hayotning barcha jihatlarini tushunishga yordam berish va ularni to'g'ri axloqiy qarorlar qabul qilishga yo'naltirishda katta ahamiyatga ega.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI:

1. O'zbekiston Respublikasi prezidenti Shavkat Mirziyoyev raisligida 2021-yil 19-yanvar kuni ma'naviy-ma'rifiy ishlar tizimini tubdan takomillashtirishga bag'ishlangan videoselektor yig'ilishi nutqidan
2. O'zbekiston Respublikasining muhtaram birinchi prezidenti Islom Karimovning "Yuksak ma'naviyat yengilmas kuch" asari